

การดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทาง
ของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล*
TWO-WAY COMMUNICATION DISTANCE EDUCATION MANAGEMENT OF
SURATTHANI SCHOOL TO THE STANDARD OF DISTANCE
EDUCATION MANAGEMENT

สุพรทิพย์ สมหวัง*, นฤมล ชัยทอง, ณรงค์ เบญจศักดิ์, สิทธิชัย ชีวะโรธ

Supornthip Somwang*, Naruemol Chaythong, Narong Benjasak, Sittichai Sheewaroros

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

*Corresponding author E-mail: supornthip@st.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี 2) เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 คน การสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน โดยผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่ม ตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposeful Selection) ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับดี ปัญหาและอุปสรรค เช่น สัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ไม่เสถียร ขาดงบประมาณในการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ พื้นฐานความรู้ของนักเรียนที่แตกต่างกัน เป็นต้น 2) แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล พบว่า มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาบริบท ต้องคำนึงถึงปัจจัยพื้นฐานของสถานศึกษา การวางแผนงาน ผู้บริหารต้องมีการกำหนดนโยบาย มอบหมายภาระงาน นิเทศติดตาม ส่งเสริมครูให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง กระบวนการดำเนินงาน การจัดการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรม การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง วิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยและวางแผนซ่อมเสริม ผลผลิต นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น 3) การนำเสนอการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล พบว่า มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม และมีความเป็นประโยชน์

คำสำคัญ: การดำเนินงาน, การจัดการศึกษาทางไกล, การสื่อสารแบบสองทาง, มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล

Abstract

The objectives of this research are 1) To study the operational conditions of the two-way communication distance education of Surat Thani School 2) To study the operational guidelines

* Received October 8, 2024; Revised December 23, 2024; Accepted December 25, 2024

for the two-way communication distance education of Surat Thani School. Towards standards for distance education management and 3) To present guidelines for operating distance education through two-way communication at Surat Thani School. It is qualitative research. The tool used was an in-depth interview form with 15 key informants. Interviews with 5 experts and focus group with 7 experts. The researcher selected the groups. Purposeful Selection The results of the research found that 1) the operating conditions of the two-way communication distance education management of Surat Thani School Overall is at a good level. Problems and obstacles such as unstable internet signals Lack of budget for equipment maintenance The knowledge base of students is different, etc. 2) Guidelines for operating two-way communication distance education at Surat Thani School Towards standards for distance education management, it was found that there were 4 steps: studying the context The basic factors of educational institutions must be taken into account. Planning work, administrators must set policies. Assign workloads, supervise, follow up, and encourage teachers to develop continuously. Operation process learning management activity design Measurement and evaluation according to actual conditions Analyze strengths and weaknesses and plan repairs. Productivity: Students have higher achievement. 3) Presentation of the operation of two-way communication distance education at Surat Thani School. Towards standards for distance education management, it was found that it was possible. is appropriate and is useful.

Keywords: Operations, Distance Education Management, Two-Way Communication, Distance Education Management Standards

บทนำ

โลกปัจจุบันและอนาคตจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้วิถีชีวิตของคนในยุคปัจจุบันมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็วและกว้างมากขึ้น มีการใช้อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ ส่งผลต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาทางการศึกษาเป็นการเพิ่มโอกาสและทางเลือกในการเรียนรู้จากหลายช่องทางและหลากหลายรูปแบบ ทำให้การเรียนรู้มีความยืดหยุ่นทั้งเวลาและสถานที่ ตลอดจนสามารถเรียนรู้และรับรู้ข้อมูลได้อย่างต่อเนื่องตามความสนใจของตนเอง สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษา 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559)

สืบเนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่มีบทบาทสำคัญมากขึ้นในด้านการศึกษา การพัฒนาการเรียนการสอนทางไกลแบบสื่อสารสองทาง ซึ่งเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือสามารถจัดการเรียนการสอนระยะไกลได้ ทำให้การเรียนรู้ในชั้นเรียนเป็นการเรียนการสอนแบบสื่อสารสองทางมีห้องเรียนเครือข่าย และเกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่อยู่ในสถานที่และห้องเรียนห่างกันเป็นห้องเรียนเสมือนจริง ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้ร่วมมือกับมูลนิธิทางไกลผ่านดาวเทียมในพระราชมณเฑียร จัดทำโครงการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางสำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้น โดยมอบหมายให้โรงเรียนสุราษฎร์ธานีเป็นโรงเรียนแม่ข่ายของโรงเรียนในภาคใต้ (โรงเรียนนาร่องใน 20 โรงเรียนทั่วประเทศ) ดูแล

โรงเรียนปลายทางจำนวน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนมัธยมพัชรกิตติยาภา 3 สุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 3 จังหวัดชุมพร และโรงเรียนบ้านป่าโอน จังหวัดสงขลา โดยสำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้การสอน ใช้ระบบอินเทอร์เน็ตสำหรับการถ่ายทอดการสอน วิชาภาษาไทย สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ จากโรงเรียนต้นทางให้สามารถสื่อสารโต้ตอบในชั่วโมงเรียนเสมือนเรียนอยู่ในห้องจริง ๆ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาหวังเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเยาวชนให้สูงขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

โรงเรียนสุราษฎร์ธานีเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน เช่น ที่ตั้งของโรงเรียน บุคลากร งบประมาณ เป็นต้น แต่ในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันยังไม่เป็นระบบแบบแผนที่ชัดเจน ส่งผลให้การดำเนินงานมีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษา คือ โรงเรียนสุราษฎร์ธานี เป็นโรงเรียนแม่ข่ายของโรงเรียนในภาคใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร และตระหนักเห็นถึงความสำคัญในการสร้างแนวทางในการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล เพื่อได้เป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องและสามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางในภูมิภาคอื่น ๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี

สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล

3. เพื่อนำเสนอแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี

สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทาง ของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้อำนวยการ ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี จำนวน 15 คน โดยวิธีการเลือกอย่างเจาะจง (Purposeful Selection)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือใช้การวิเคราะห์ทางกายภาพ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้ความครอบคลุมองค์ความรู้ทั้งสภาพและปัญหา การจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทาง ของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี
2. กำหนดประเด็นในการร่างการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทาง ของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี และนำร่างที่ได้ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
3. นำ (ร่าง) การดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี ไปเป็นประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน โรงเรียนสุราษฎร์ธานี และโรงเรียนปลายทาง เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึก

2. ผู้วิจัยได้ส่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาในการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทาง ของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี ให้ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนโรงเรียนสุราษฎร์ธานี และโรงเรียนปลายทาง จำนวน 1 เล่ม ก่อนไปสัมภาษณ์ 1 สัปดาห์

3. ผู้วิจัยนัด วัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์ และไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ผู้วิจัยแนะนำตัวตามบทบาทที่กำหนดโดยการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวก เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความประทับใจ ไว้วางใจ และกล้าที่จะเปิดเผยข้อมูลที่ผู้สัมภาษณ์ต้องการ การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการสัมภาษณ์ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรง (Face-to-Face) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพิ่มเติมทางโทรศัพท์ในกรณีของการศึกษาเพื่อเป็นการเพิ่มเติมข้อมูลระหว่างการเก็บข้อมูลให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น การรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบเพิ่มเติม รวบรวมข้อมูลทุกส่วนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยการ สัมภาษณ์ บันทึกเสียง ถ่ายรูป สมุดบันทึก และถอดความออกมาเรียบเรียงต่อไป

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี มาสรุป และวิเคราะห์เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพ และปัญหาแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี มารวบรวม เรียบเรียง แยกประเภท

2. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะเบื้องต้น

3. ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำเสนอรายงานการศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

รูปแบบการวิจัย เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญโดยวิธีการเลือกอย่างเจาะจง (Purposeful Selection) จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ร่างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทาง ของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล

2. นำเสนอผู้เชี่ยวชาญในการให้สัมภาษณ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อย

3. ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอนหนังสือจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน โรงเรียนสุราษฎร์ธานี และโรงเรียนปลายทาง เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษา” จำนวน 5 คน

2. ผู้วิจัยได้ (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษา ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนสุราษฎร์ธานี และโรงเรียนปลายทาง จำนวน 1 เล่ม ก่อนไปสัมภาษณ์ 1 สัปดาห์

3. ผู้วิจัยนัด วัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์ และไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ผู้วิจัยแนะนำตัวตามบทบาทที่กำหนดโดยการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวก เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความประทับใจ ไว้วางใจ และกล้าที่จะเปิดเผยข้อมูลให้ผู้สัมภาษณ์ต้องการ การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการสัมภาษณ์ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรง (Face-to-Face) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพิ่มเติมทางโทรศัพท์ในกรณีของการศึกษาเพื่อเป็นการเพิ่มเติมข้อมูลระหว่างการเก็บข้อมูล ให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น การรวบรวมข้อมูลประกอบเพิ่มเติม รวบรวมข้อมูลทุกส่วนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยการ สัมภาษณ์ บันทึกเสียง ถ่ายรูป สมุดบันทึก และถอดความออกมาเรียบเรียงต่อไป

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่องแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทาง ของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษา มาสรุปและวิเคราะห์เป็นข้อมูลในขั้นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมตามแบบประเมินต่าง ๆ มาพัฒนาขั้นตอนการศึกษา แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล

2. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะเบื้องต้น

3. ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำเสนอในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

รูปแบบการวิจัย เป็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยวิธีการเลือกอย่างเจาะจง (Purposeful Selection) จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบประเมินและแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำ (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล มาจัดทำเป็นแบบสนทนากลุ่มและแบบประเมินความเป็นไปได้ ความเหมาะสม

2. นำแบบสนทนากลุ่ม และแบบประเมินความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อย ความครอบคลุมขององค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทาง ของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล

3. ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์อีกครั้ง

4. นำข้อคำถามปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจึงทำเป็นฉบับจริงเพื่อเก็บข้อมูลเชิงพัฒนา ในขั้นตอนการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

5. แบบสนทนากลุ่ม เพื่อเสนอ (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล ที่ได้มาเป็นแนวทางสำหรับการให้ความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ทำหนังสือแจ้งผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ทราบพร้อมด้วย (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ

2. ดำเนินการสนทนากลุ่มเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล

3. บันทึกผลการสนทนากลุ่มตามความเห็น และข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสารเพิ่มเติมเพื่อสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำมาวิเคราะห์และเรียบเรียงเพื่อให้ได้แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล

2. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์

3. ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อได้แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล

ผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี แบ่งออกเป็นประเด็นต่าง ๆ เช่น สัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ไม่เสถียร ขาดงบประมาณในการจัดจ้างซ่อมบำรุงอุปกรณ์ต่าง ๆ ขาดครูผู้สอนที่ชำนาญและเชี่ยวชาญในด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์และช่างเทคนิค พื้นฐานความรู้ของนักเรียนที่มีความแตกต่างกันมากสำหรับนักเรียนต้นทางและนักเรียนปลายทาง โรงเรียนปลายทางขาดสื่อและอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและเท่าเทียมโรงเรียนต้นทาง เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 ผลของแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล พบว่า มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

การศึกษาบริบท มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการทางการศึกษาของโรงเรียนต้นทางและปลายทาง

2. จัดให้มีการประชุมเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนต้นทางและปลายทาง โดยการจัดให้มีการอบรมบุคลากรผู้เกี่ยวข้องปีละ 1 ครั้ง เนื่องจากบุคลากรมีการโยกย้าย อาจทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง

3. แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อดำเนินงานและควบคุมดูแลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานของสถานศึกษาทั้งของโรงเรียนต้นทางและปลายทาง

4. การตรวจสอบ ประเมิน ปรับปรุงแก้ไข โดยมีการนำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนทางไกลมาวิเคราะห์และหาแนวทางแก้ไขเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับโรงเรียนปลายทางที่มีข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ

การวางแผนงาน มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. ผู้บริหารจัดการให้มีการประชุมทบทวนนโยบายและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษาทั้งด้านการเรียนรู้ บุคลากร ทรัพยากร และสภาพแวดล้อม

2. สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการทำงานร่วมกันและการเรียนรู้ เพิ่มพูนทักษะในการจัดการทรัพยากรทางบุคคลและการบริหารงาน

3. จัดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายใน กำกับติดตามการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทาง

4. กำหนดให้มีเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแบบสื่อสารสองทาง

กระบวนการดำเนินงาน มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. ครูผู้สอนร่วมกันวิเคราะห์และออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมตามหลักสูตรโดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนจากโรงเรียนต้นทางและปลายทาง

2. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

3. ดำเนินการจัดการเรียนรู้

4. จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในเพื่อติดตามผลการดำเนินงาน

5. กำหนดให้มีการรายงานผล นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมผลผลิต มีแนวปฏิบัติ ดังนี้ 1) นักเรียนกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ต้องการบรรลุในการเรียนรู้ 2) วางแผนกิจกรรมหรือวิธีการที่จะทำเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ และ 3) เป็นผลลัพธ์หรือผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการการเรียนรู้ของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ผลการนำเสนอการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล พบว่า มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม และมีความเป็นประโยชน์

ภาพที่ 1 การดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี
สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัยแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล จะเห็นได้ว่า แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี ทั้ง 4 ขั้นตอน มีความสอดคล้องและครอบคลุมกับองค์ประกอบของมาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล ระดับสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทาง ของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล ผลการวิจัยที่ควรนำมาอภิปราย มีดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี

สรุปผลการศึกษา พบว่า โรงเรียนสุราษฎร์ธานี ในฐานะเป็นโรงเรียนต้นทางในการสอนออกอากาศไปยังปลายทางได้เตรียมความพร้อมของห้องเรียน เพื่อให้อุปกรณ์ใช้งานได้สะดวกระหว่างการถ่ายทอด ผู้บริหารโรงเรียนได้ส่งเสริมให้มีทีมวิชาการของโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มสาระเป็นที่ปรึกษาใกล้ชิดกับครูผู้สอนห้องเรียนต้นทางในด้านการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดและประเมินผล เพื่อรับทราบปัญหาและหาแนวทางแก้ไข และทำความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับโครงการ ให้ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ และส่งเสริมสนับสนุน ในการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสาท วันชนะ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม อยู่ในระดับมาก คือ โรงเรียนมีการจัดทำแผนปฏิบัติงาน โครงการรองรับในการดำเนินกิจกรรม มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (ประสาท วันชนะ, 2555) สำหรับปัญหาและอุปสรรคในด้านความพร้อมของโรงเรียนปลายทางในการติดตั้งห้องเฉพาะสำหรับการจัดการเรียนการสอนในโครงการนี้ทำให้นักเรียนเกิดความตื่นตันทันช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ แต่ก็ยังเกิดปัญหาในเรื่องสัญญาณและวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่เสถียร และไม่พร้อมใช้งานในบางครั้ง เกิดจากสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ไม่เสถียร และการดูแลอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดการชำรุดเนื่องจากการใช้งานหลายปี และไม่มียกงบประมาณในการจัดจ้างซ่อมบำรุง โรงเรียนปลายทางขาดสื่อและอุปกรณ์ที่มีคุณภาพหรือต่ำกว่าโรงเรียนต้นทาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรวุฒิ จุสวย์ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีสภาพการจัดเตรียมให้บริการสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุดและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ประกอบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม อยู่ในระดับปานกลาง (สุรวุฒิ จุสวย์, 2552) จากปัญหาดังกล่าวจึงควรกำหนดรูปแบบแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน ควรจัดให้มีการอบรมบุคลากรผู้เกี่ยวข้องปีละ 1 ครั้ง เนื่องจากบุคลากรมีการโยกย้ายอาจทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง ควรมีการวางแผนการใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอน ควรมีการนำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนทางไกลมาวิเคราะห์และหาแนวทางแก้ไขเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับโรงเรียนปลายทางที่มีข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยอดชาย มานีม พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านอุปกรณ์ และสื่อ รองลงมา ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารจัดการ (ยอดชาย มานีม, 2559) และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ รุติวรดา จันท์แมน พบว่า ระดับการบริหารจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ดังนี้ สูงสุด คือ ด้านการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม รองลงมา คือ ด้านการจัดสภาพห้องเรียน อาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม และต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (รุติวรดา จันท์แมน, 2564)

2. แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล พบว่า มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาบริบท โรงเรียนควรศึกษาวิเคราะห์ความต้องการทางการศึกษาของโรงเรียนต้นทางและปลายทาง รวมทั้งการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิษฏ์ชนา ดวงบาล และคณะ พบว่า แนวทางการพัฒนาครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน มีดังนี้ 1) ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายและขอบข่ายงานให้ชัดเจน การพัฒนาครูอย่างเป็นระบบและเน้นการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน 2) ผู้บริหาร ควรส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้กับครูในการพัฒนาความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ 3) ครูต้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามกรอบการพัฒนาสมรรถนะครู และมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาสมรรถนะของตนเองอย่างเต็มที่และสม่ำเสมอ (ศิษฏ์ชนา ดวงบาล และคณะ, 2562) ด้านการวางแผนงาน ควรมีการวางแผนและกำหนดนโยบาย โดยการวางแผนการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงสภาพปัญหาการสอนระหว่างโรงเรียนต้นทางและโรงเรียนปลายทาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริกานต์ จันทศิริ พบว่า ผลการจัดลำดับของแนวทางการพัฒนาการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ตามแนวคิดวงจร Deming โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 คือ 1) ด้านการวางแผน คือ ควรมีการวางแผนจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงสภาพปัญหาการสอนระหว่างโรงเรียนต้นทางและโรงเรียนปลายทาง 2) ด้านการดำเนินการ ควรมีการดูแลติดตามให้ครูจัดเตรียมเอกสารใบงานตามคู่มือครูพระราชทาน (ศิริกานต์ จันทศิริ, 2559) ด้านกระบวนการดำเนินงาน ผู้บริหารของโรงเรียนต้นทางและปลายทางควรมีการดูแลติดตามให้ครูจัดเตรียมเอกสารใบงานที่จัดทำไว้อย่างชัดเจนและเป็นระบบเพื่อควมมีประสิทธิภาพ มีการกำกับติดตามให้คำแนะนำ การใช้ดำเนินงานในโครงการการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางจากทางต้นสังกัดที่ดูแลอย่างสม่ำเสมอ และจัดให้มีรายละเอียดของนักเรียนที่ต้องสอนซ่อมเสริมในแต่ละวิชา ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผลลัพธ์หรือผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งสามารถวัดและประเมินได้ในหลายด้าน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะสำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัยรัตน์ วัชรไทย์ พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 29.6 มีเกรดเฉลี่ยของภาคการศึกษาต่ำสุด 2.1 - 3.0 ร้อยละ 54.1 วิชาที่ชอบเรียนผ่านโทรทัศน์ทางไกล 3 อันดับ ได้แก่ วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา คือ ครูผู้สอนควรดูแลใส่ใจสังเกตและประมวลผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถวัดผลประเมินผู้เรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อุทัยรัตน์ วัชรไทย์, 2555) ด้านผลผลิต ควรมีการพัฒนาด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ แสงชีวงษ์ พบว่า ในการบริหารจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนมีการใช้โทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเสริมการเรียนในระบบ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โดยเป็นการใช้เพื่อสอนเสริม สำหรับปัญหาและอุปสรรคของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียน (ศิริรัตน์ แสงชีวงษ์, 2554)

3. ผลการนำเสนอแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนได้พิจารณาและ เห็นว่า ร่างแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล มีความเหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ โดยไม่ต้องแก้ไข ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกลโดยแนวทางประกอบด้วย ดังนี้ 1) ชื่อแนวทาง 2) หลักการและเหตุผล 3)

วัตถุประสงค์ 4) แนวทางการดำเนินงาน 5) การติดตามและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับ นกัสนธร์ จิตวัฒนานันท์ และคณะ พบว่า เสนอแนวทางการนำยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1) ยุทธศาสตร์สำหรับโรงเรียน (3 ข้อต้องมี) คือ โรงเรียนต้องเร่งพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยการติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตที่มีความเสถียรมีความเร็วสูง จัดสภาพห้องเรียนและสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 2) ยุทธศาสตร์สำหรับผู้บริหาร (5 ข้อต้องทำ) ผู้บริหารต้องเร่งพัฒนาด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดนโยบายและแผนงานที่ชัดเจนในแผนปฏิบัติการประจำปี มีการนิเทศติดตาม สรุปและรายงานผลอย่างสม่ำเสมอ และ 3) ยุทธศาสตร์สำหรับครูผู้สอน (7 ข้อต้องปฏิบัติ) ครูผู้สอนต้องเร่งพัฒนาด้านการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และทำแผนพัฒนาตนเองรวมทั้งต้องเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (นกัสนธร์ จิตวัฒนานันท์ และคณะ, 2561) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวรรณ วรรณศิริ พบว่า สภาพการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม รองลงมา คือ ด้านการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม สำหรับการปฏิบัติอยู่ระดับปานกลาง คือ ด้านคุณภาพการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ตามลำดับ (วิวรรณ วรรณศิริ, 2558)

สรุปและข้อเสนอแนะ

การดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล พบว่า สภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี แบ่งออกเป็นประเด็นต่าง ๆ เช่น สัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ไม่เสถียร ขาดงบประมาณในการจัดจ้างซ่อมบำรุงอุปกรณ์ต่าง ๆ ขาดครูผู้สอนที่ชำนาญและเชี่ยวชาญในด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์และช่างเทคนิค พื้นฐานความรู้ของนักเรียนที่มีความแตกต่างกันมากสำหรับนักเรียนต้นทางและนักเรียนปลายทาง โรงเรียนปลายทางขาดสื่อและอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและเท่าเทียมโรงเรียนต้นทาง เป็นต้น แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทาง ของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล พบว่า มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาบริบท โรงเรียนต้นทางและปลายทางควรให้ความสำคัญด้านความพร้อมของอุปกรณ์และบุคลากรด้านเทคนิคในการจัดห้องเรียนทางไกลแบบสื่อสารสองทางระบบอินเทอร์เน็ต การพัฒนาเครือข่ายในการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทาง ต้องคำนึงถึงปัจจัยพื้นฐานของสถานศึกษาในทุกมิติ 2) การวางแผนงาน ผู้บริหารต้องมีการกำหนดนโยบาย มอบหมายภาระงาน ตรวจสอบนิเทศ ติดตาม และส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการประเมินและรายงานผลการส่งเสริมการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางตลอดระยะเวลาดำเนินงาน 3) กระบวนการดำเนินงาน โดยเน้นที่กระบวนการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน การออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการเครื่องมือที่หลากหลาย และนำผลการวัดมาประเมิน วิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยและวางแผนซ่อมเสริม 4) ผลผลิต ควรมีการพัฒนาด้านความรับผิดชอบ ความมุ่งมั่นตั้งใจ เพื่อให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น การนำเสนอการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทางของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี สู่มาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล ซึ่งพบว่า มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม และมีความเป็นประโยชน์ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป 1) ควรศึกษาโดยนำแนวทางการนำเทคโนโลยีสารสนเทศหลายรูปแบบมาใช้ในโรงเรียนในโครงการการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทาง

เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและเพิ่มโอกาสทางการศึกษา 2) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในโครงการการศึกษาทางไกลแบบสื่อสารสองทาง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- ฐิติวรดา จันทร์แมน. (2564). การบริหารจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3. ใน สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- นภัสสรณ์ ฐิตพัฒน์นันท์ และคณะ. (2561). แนวทางการนำยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศไปสู่การปฏิบัติ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 12(4), 773-779.
- ประสพ วันทนะ. (2555). ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการจัดกิจกรรมการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยอดชาย มานีม. (2559). แนวทางการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. ใน การประชุมวิชาการครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วิวรรณ วรรณศิริ. (2558). การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. ใน สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ศิริกานต์ จันทร์ศิริ. (2559). การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ตามแนวคิดวงจร Deming โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริรัตน์ แสงชิงชัย. (2554). แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. ใน สารนิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิษฐ์ชนา ดวงบาล และคณะ. (2562). แนวทางการพัฒนาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนโรงเรียนวัดแม่แก่น้อย อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2. วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา, 10(1), 242-253.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). คู่มือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: อักษรไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). บทวิเคราะห์การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ 21. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุรุฒิ จุสว. (2552). กระบวนการบริหารการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. ใน สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อุทัยรัตน์ วัชรไทย์. (2555). ความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33. ใน การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนสังคม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.